

УДК 342.2

Цьонь М. - ст. гр. ЕМ-11

Тернопільський національний технічний університет імені Івана Пулюя

СВІТОГЛЯДНИЙ ВИМІР ФІЛОСОФІЇ

Науковий керівник: Цвіркун В.М.

Світогляд, у найзагальнішому розумінні,- це усвідомлення людиною навколишнього світу, свого місця в ньому, свого ставлення і відношення до цього світу і до себе, своїх претензій і намірів щодо світу і шляхів реалізації життєвих програм. Отже, світогляд-це певного роду знання про світ, одночасно оцінка людиною світу і самої себе. Основна специфіка світоглядних знань у тому, що вони визначають ставлення людини до світу: природи, суспільства, свого «Я»,адже кожен з нас - «джерело і ехо Всесвіту»,і в той же час-унікальна частина світу.

Будь-яка філософська система є світоглядним знанням,але не кожен світогляд є філософією.

Світогляд-це своєрідна інтегративна цілісність знання і цінностей,розуму і почуття,інтелекту і дії,критичного сумніву і свідомої недосконалості. Інтегративний характер світогляду передбачає його структурну складність,наявність у ньому різних шарів і рівнів,з-поміж яких насамперед вирізняється емоційно-психологічний, світовідчуття і світоспоглядання. Тут фіксуються лише окремі,зовнішні прояви буття,світ явищ,а не сутностей. Наступні за глибиною відображення рівні - світосприйняття і світоуявлення. Однак світогляд тут обмежений безпосереднім досвідом,почуття відіграють більшу роль,ніж розум. І тільки тоді,коли відображення відбувається через поняття,формується світогляд, здатний розкрити закономірності та сутність явищ і процесів. Світогляд на цьому рівні пов'язаний з абстрактним мисленням,теоретичним пізнанням і його можна назвати світорозумінням. Саме його і демонструє філософія.

Світогляд-це систематизований комплекс уявлень,оцінок,установок,що забезпечують цілісне бачення та усвідомлення світу і місця в ньому людини разом із життєвими позиціями,програмами та іншими складовими поведінки,активного діяння взагалі. Тим самим світогляд інтегрує пізнавальну і спонукальну-діяльну настанову людської життєдіяльності. Філософія є найвищим рівнем і видом світогляду,його теоретичним оформленням.

Світогляд постійно пульсує,оскільки весь час прагне до змістовного наповнення. Однак він має і певний стійкий «осадок»,який містить основні принципи(правила), ставлення до світу: любов,справедливість,добррозичливість, впевненість у своїх пізнавальних можливостях, сенс життя. Філософія-квінтесенція світогляду,концентрат найважливіших методів і принципів світовідношення. Особливістю філософського світогляду є те,що світ розглядається в ньому не сам по собі,а як відтворення його в людській свідомості,як внутрішній духовний світ людини. Філософ має справу не з речами, а з ідеями,поняттями,думками,почуттями,який їх супроводжує. У філософії світ відображений не в конкретно-наочних образах речей,предметів,а в абсолютно-логічній формі,поняттях,категоріях: «буття», «реальність», «матерія», «дух», «форма», «істина», «добро», «необхідність» тощо.

Отже ,підсумовуюче сказане про світогляд і філософію,наведемо думки О.М. Чанишева,які викладає у праці «...Філософія виникає для задоволення суспільних потреб у новому світогляді».